

JEDINEČNÉ SVĚDECTVÍ ČESKÉHO UTRAKVISMU:
TRAKTÁT PAVLA BYDŽOVSKÉHO O ANGLICKÝCH
MUČEDNÍCÍCH (1554)

Zdeněk V. David

Ve svém latinském traktátu „Historiae aliquot Anglorum martyrum, quibus Deus suam ecclesiam exornare sicut syderibus coelum dignatus est“ (Příběhy některé mučedníků anglických, jimiž Bůh církev svou jako nebe hvězdami ozdobiti ráčil) se Pavel Bydžovský věnuje popravě biskupa Johna Fishera, Thomase Mora, Richarda Reynoldse (mnich řádu Nejsvětějšího Spasitele) a šesti kartuziánských mnichů z roku 1535, kteří odmítli přijmout náboženské reformy Jindřicha VIII. Jeden z exemplářů traktátu se nachází v knihovně pražského Národního muzea pod signaturou 45 D 29. Bydžovského moderní vědou doposud neanalyzované pojednání je neobvyklou ilustrací málo prozkoumaných (a ještě méně pochopených) utrakvistických teologických a eklesiologických pozic. Ty se odrážejí v Bydžovského podpoře (především ze strany Jana III. Popela z Lobkovic), jeho vztahu ke katolictví a luteránství, stejně jako v jím užitých pramenech (v první řadě Beda Venerabilis, Reginald Pole a „Guildhall Report“). Bydžovského traktát tak osvětluje víc než jen náboženské vztahy mezi Čechami a Anglií v polovině 16. století. Text je navíc solidním svěděctvím utrakvistické teologické a eklesiologické *via media* mezi Scyllou říma a Charybdou Wittenberku (a Ženevy), stejně jako Bydžovského loajality vůči papežství.